

የሸክላ ሥራዎች በአፍሪካ / Töpferei in Afrika

ማኮንዴ/ Makonde የእህል ማከማቻ እንሥራ/ Makonde Getreidevorrat (speicher) Topf

የአፍሪካ ሸክላዎች የአፍሪካን ነዋሪዎች የሕልውና ክር ይቃኛሉ። ማሰርዎች እንደ ቋት ናቸው፤ ስለ አፍሪካ ማኅበረሰቦች የባህል ልውውጥ ግንዛቤን ይሰጣሉ። የመሩት ሕይወት፣ የሄዱበት መንገድ፣ የነበራቸው ፍላጎት እና የነበራቸው ችሎታ። (2) እ.ኤ.አ. በ 2007 በስዊዘርላንድ የሚመራው የአርኪኦሎጂስቶች ቡድን በማዕከላዊ ማሊ ውስጥ ቢያንስ ከዘጠኝ ሺ አራት መቶ ዓመት (9,400 Years BC) ከክርስቶስ በፊት የነበሩ ጥንታዊ የአፍሪካ የሸክላ ስራዎችን አግኝተዋል። ግኝቱ የተደረገው በጄኔቫ ዩኒቨርሲቲ ኤሪክ ሁይሴኮም እና በአለም አቀፍ የምርምር ቡድኑ በዩኔስኮ ከተዘረዘረው አቅራቢያ በሚገኘው አውንጁን/ Geneva University's Eric Huysecom and his international research team, at Ounjougou near the Unesco-listed Bandiagara cliffs ነው። በ 2002 እና 2005 መካከል የተገኙት ስድስቱ የሴራሚክ ቁርጥራጮች - ቢያንስ 11,400 አመታት ያስቆጠሩት የደለል እድሜ ይጠቁማል። በጣም ጥንታዊ ሴራሚክስ ከመካከለኛው ምስራቅና የመካከለኛውና የምስራቅ ሰሃራ ክልሎች 10,000 እና ከ 9-10,000 ዓመታት መካከል ናቸው። (6) በጥንቷ አፍሪካ የነበሩ ሴቶች የጥንት አፍሪካውያን ሸክላዎችን የሠሩ ቀዳሚ ሰዎች ነበሩ። ጥንታዊ የአፍሪካ ሸክላዎች ሙሉ በሙሉ በአጅ ተሠርተዋል። የመጀመሪያው የሸክላ ጎማ የትና መቼ እንደተፈለሰፈ አይታወቅም። ውሎ አድሮ የጥንት አፍሪካውያን ሸክላ ሠሪዎች እንደ የቀብር ሥነ ሥርዓቶች ልዩ የሸክላ ስራዎችን መሥራት ጀመሩ። አንዳንድ ተመራማሪዎች የመጀመሪያው የሸክላ ሠሪ ጎማ በጥንቷ ግብፅ በ 3,000 ዓ.ዓ. /ዓመተ ዓለም) አካባቢ እንደተፈለሰፈ ያምናሉ። የሸክላ ስራዎች በአቃዎች ተቀርፀዋልና ዲዛይኖቹን ወደ ውስጥ ለመቅረጽ ድፍድፍ መሳሪያዎች ጥቅም ላይ ውለዋል።

እርጥብ ሸክላ፣ ከዚያም የሸክላ ዕቃው እንዲጠነከር በተከፈተ እሳት ወይም ምድጃ ውስጥ ይቀመጣል። የሸክላ ዕቃዎች ከተጠናከሩ በኋላ ሰዎች የሸክላ ዕቃዎችን ያጌጡ ነበር። ለጥንታዊ አፍሪካውያን የሸክላ ዕቃዎች መወልወል አስፈላጊ ነበር። ከአህጉሪቱ ማእከላዊ ቦታዎች የመጡ ጥንታዊ አፍሪካዊ የሸክላ ዕቃዎች ልዩ የተጣራ አጨራረስ አላቸው። (3)

ያጌጠ ግሎባል እንሥራ በተጠማዘዘ የከንፈር ጠርዝ / **erziertes globales Gefäß, ausgezogene Lippe, Igbo**

ሌሎች የጥንቷ አፍሪካ ክፍሎች እንደ ቀይ ኦቾር (ቀይ ማቅለሚያ) ወይም ከሰል ያሉ የእጅግ ማቅለሚያዎችን በሸክላ ስራዎች ላይ ለመሳል ይጠቀሙ ነበር። በጥንታዊ አፍሪካውያን ሸክላዎች ላይ የተሳሉት ሥዕሎች የሰው እና የእንስሳት ቅርጾች ረቂቅ ናቸው።

በጥንታዊ አፍሪካዊ የሸክላ ስራዎች ላይ የተሳሉ የዚግዛግ መስመሮችና ሌሎች የጂኦሜትሪክ ንድፎች ምሳሌዎችም አሉ። ሌላው የጥንት አፍሪካ የሸክላ ስራዎች ያጌጡበት መንገድ በከበሩ ድንጋዮች፣ የዝሆን ጥርስና ቆዳዎች ነበር። (7) እ.ኤ.አ. በ 75 አካባቢ የጥንት አፍሪካውያን ሸክላ ሠሪዎች ባህላዊ የሮማውያን ሸክላዎችን በቆንጥና በቀለም መፍጠር ጀመሩ። ፋብሪካዎች በሮማንስክ ቆንጦች በሺዎች የሚቆጠሩ ጥንታዊ የአፍሪካ የሸክላ ዕቃዎችን ያመርቱ ነበር። ከዚያም የሸክላ ዕቃዎች ወደ አውሮፓና እስያ ወደ ብዙ አካባቢዎች ተልከዋል።

እ.ኤ.አ. በ 100 ዓ.ም. (ዓመተ ምህረት) አካባቢ የጥንት አፍሪካውያን ሸክላዎች ከመጀመሪያዎቹ የሮማውያን ሸክላዎች ይልቅ በሮማ ግዛት ውስጥ ታዋቂ ሆኑ።

በሚቀጥሉት 50 ዓመታት ውስጥ የጥንት አፍሪካውያን የሸክላ ዕቃዎች በሮማ ግዛት ውስጥ ብዙ የሸክላ ዕቃዎችን ለመዘጋት አስገደዱ (3. የጥንት አፍሪካ ሸክላ)። በአንዳንድ ሁኔታዎች ሴቶች ሸክላውን ከሸክላ፣ ከእንጨት ወይም ከካላባሽ (የዛፍ ቅጠል ዓይነት) በተሠራ ሻጋታ ውስጥ ያፈሰሱ ነበር። ጭቃው ከደረቀ በኋላ

ማሰርዎቹ ከምር ውስጥ ይቀመጡና በእንጨት፣ በዛፍ ቅርፊት ወይም በደረቀ የላም ኩብት ተሸፍነው ከቤት ውጭ በተከፈተ እሳት ይገገራሉ። ይሁን እንጂ እንደ ናይጄሪያና ማሊ ባሉ አገሮች ውስጥ ድስቶቹን ለማብሰል እውነተኛ ምድጃዎች ጥቅም ላይ ይውላሉ። ከመገገሚያው በኋላ፣ ማሰርዎቹ ያጌጡ ናቸው።

ሌሎች የአፍሪካ ክፍሎች ለቀለም ተክሎች ማቅለሚያዎችን ይጠቀማሉ። ማቅለሚያው ከማቃጠል ሂደት በኋላ በዘፈቀደ (nach dem Zufallsprinzip) በሽክላዎቹ ላይ ይረጫል። ይህ አሰራር በኮንጎ ህዝብ ዘንድ የተለመደ ተግባር ነው የድሮዋ ዛዩር ውስጥ። (1)

በሌሎች ክልሎች የሰው ወይም የእንስሳት ምስሎች ባህሪን ለመስጠት ወይም እንደ እጆታዎች ወይም የውሃ ማጠጫዎች ሆነው ያገለግላሉ። የዛዩር (የኮንጎ) የማንግቤቱ ሰዎች/Mangbetu-Volk von Zaire ክብ ቅርጽ ካላቸው የሽክላ ዕቃዎች ጋር ንድፎችን በማደባለቅ አስደናቂ የአበባ

ማስቀመጫዎችን በማምረት የተካኑ እንደነበሩ ይታወቃል።

ለተግባራዊነት ወይም ለጌጣጌጥ ዓላማዎች ሌሎች ቁሳቁሶች ወደ ማሰርዎች ሊጨመሩ ይችላሉ። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው በድስት ላይ የተገጠሙ የቅርጫት ስራዎች ሽፋኖች፣ የበለጠ ተግባራዊና የሚያምር ነው። (3)

ከናሚቢያ የመጣው ትልቅ "ማፍዌ/mafwe" ማሰር በአበባ ትዕይንቶች ያጌጠ ነው፣ ልክ እንደ ሎዚ ከተገለጹት ጋር ተመሳሳይ ነው፣ ነገር ግን የአንገት ገመዱ በማፍዌ አንግልንና ትሪያንግል/Mafwe-Winkel ድብልቅ የንግድ ምልክት ያጌጣል። (1) ከሰሃራ በታች ባሉ አፍሪካ የሽክላ ስራዎች ትልቅ ተምሳሌታዊ ጠቀሜታ ተሰጥቷቸዋል። የእጅ ሥራው በአምልኮ ሥርዓቶችና ምልክቶች የተከበበ ነው፣ እና በምርት ቅደም ተከተል ውስጥ ያሉ በርካታ ደረጃዎች በተወሰኑ የሰዎች ልምድ ገጽታዎች ላይ ለመተርጎምና ለመስራት እንደ ምሳሌያዊ አነጋገር ያገለግላሉ። ሰዎች የሽክላ ቃላትን ዘይቤያዊ በሆነ መንገድ በመጠቀም ከእርጥብ ወደ ደረቅ፣ ለሰላሳ ወደ ጠንካራ፣ ከጥሬ ወደ ማብሰያ፣ ከተፈጥሮ ወደ ባህላዊ፣ በሙቀት አሠራር ርኩስ ወደ ንጹሕ፣ መገለልንና ጥፋትን ለመለየት፣ የአካል ክፍተቶችን ለመለየት ወይም ወደ እንደ መንፈስ፣ ፅንሰ-ሀሳብና ማንነት ያሉ ፅንሰ-ሀሳቦችን ይጠቀሙበታል። (1)

በአፍሪካ ውስጥ የሽክላ ማሰርዎችን እና ልዩ ቁሳቁሶችን መሥራት ሁልጊዜ ከእሱ ጋር የተያያዘ አንዳንድ አጉል እምነቶች ወይም አስማታዊ ሥነ ሥርዓቶች ነበሩት። በአንዳንድ ጎሳዎች ሴቶቹ ብቻ ድስት እንዲሠሩ ይፈቀድላቸዋል ፣ በሌሎች ውስጥ ፣ ወንዶችና አሁንም በሌሎች ጎሳዎች ሁለቱም ጾታዎች ። በአንዳንድ ባሕሎች የሽክላ ሥራ ከመጀመሩ በፊት የማንግቤቱ ሥነ ሥርዓት ሊኖር ይገባል፣ እና በሌሎች ውስጥ፣ አንድ ወንድ ከሴት ጋር ምሽት ላይ እንዲገኝ አልተፈቀደለትም። በወር አበባ ላይ (ጊዜ) ያሉ ሴቶች በሽክላዎቹ አቅራቢያ አይፈቀድላቸውም።

ድስት ለመሥራት ጥቂት ነገሮች ያስፈልጋሉ፣ ቃና ፣ ጭድ፣ ችሎታና የመጨረሻው ግን ቢያንስ እሳቱ። በናሚቢያ የሚገኙ የአቫምቦ፣ የካቫንጎ እና የካፒሪቫ ጎሳዎች ከምስጦቹ የሚገኘውን ሙጫ ምራቅ ስለያዘ ጠንካራውን ሽክላ ከምስጥ ኮረብቶች ይጠቀማሉ። ይህ ምስጥ ሽክላ ማሰርዎቹ በጣም ጠንካራ እንዲሆኑና ማሰሮው እንዲፈጠር ለሽክላ ማሰሪያ ድጋፍ ይሰጣል።

ታንዛኒያ/ዛምቢያ ኒያኩሳ የእህል/የውሃ ማሰሮ / Tanzania/Sambia Nyakusa
Körner-/Wassertopf

ሸክላ ሠሪዎች የምስጢን ጭቃ የሚሰበሰቡበትና የሚያዘጋጁት በዚህ መንገድ ነው። ሴቶቹ በጥሩ አሸዋማ ወይም በሸክላ ቦታ ላይ የተሠራውን የምስጥ ጉብታ (ኮረብታ) ይፈልጋሉ። ጠንካራውን ሸክላ ከተራራው አንድ ጎን ቆርሰው ቁርጥራጮቹን ተሸክመው ወደ መንደሩ ይመለሳሉ። እዚህ በእንጨት በተሠሩ ማሰሮዎች ውስጥ ይፈጫል እና ጥሩ ዱቄት ብቻ እስኪቀር ድረስ ይጣራል። ዱቄቱ በደንብ ከተቀላቀለ የፍየል እበት ጋር ይቀላቀላልና ከዚያም ውሃ ቀስ ተብሎ ይጨመራል። ሸክላው እስኪፈጠር ድረስ ሁል ጊዜ ሸክላው ይንከባለልና በእጆቹ ይንበረከካል።

በምዕራብ አፍሪካ በሚገኙ የዝናብ ደን (ጫካ)/Regenwald አካባቢዎች፣ ጅረቶችና ወንዞች ዓመቱን በሙሉ የሚራመዱበት፣ ሸክላው አብዛኛውን ጊዜ የሚመረተው አሁን ባሉት የውኃ መስመሮች አቅራቢያ ነው። ውሃው ዝቅተኛ በሚሆንበት ጊዜ ሸክላ ከጅረቶች ዳርቻዎች ይቆፍራል። ሸክላው ብዙውን ጊዜ የወንዝ ዳርቻ ላይ ከከፍተኛ የውሃ ምልክት በላይ ተቆልሏል። ስለዚህም በኋላ ወደ ሥራው ቦታ ይወሰዳል። በዝናብ ጊዜ ሁሉ ጉድጓዶቹ በውሃ በሚሞሉበት ጊዜ ሸክላ ሠሪዎች እንዲቀርቡ ለማድረግ ጉድጓዶቹ ተደራሽ ሲሆኑ በቂ ሸክላ ይቆፍራሉ። ወደ ደቡብ ራቅ ብሎ፣ በደረቁ ሳቫና ውስጥ፣ ሸክላ በጥልቅ ጉድጓዶች ውስጥ፣ እና በዘንጎች ውስጥ እንኳን ሳይቀር ከማንኛውም የውሃ ምንጭ ጋር ምንም ግንኙነት የለውም። ይህ በቦታ የአየር ሁኔታና በመበሰብ የተፈጠረ ወይም በተደጋጋሚ ጊዜ በጅረት ወይም በወንዝ ተወስዶ ለረጅም ጊዜ ደርቆ የተቀመጠ ሸክላ ነው። ትኩስ ሸክላ ከጉድጓድ ውስጥ በአጭርና በተያዙ ሸጣጣዎች ወይም እንጨቶች ተቆፍሮ በቅርጫት ተሸክሞ በሸክላ ሠሪው ግቢ ውስጥ እንዲደርቅ ከምር ውስጥ ይቀመጣል። ከዚያም ይሰበራል፣ ብዙውን ጊዜ በእንጨት በተሠሩ ጡቦች በመምታትና ማንኛውም ድንጋዮች ወይም ሌሎች የውጭ ነገሮች በእጅ ይመረጣሉ። ጭቃው ውሃን ለመምጠጥ፣ ወይም ተዋህዶ በበለጠ ፍጥነትና የበለጠ እኩል እንዲሆን

ወደ ትናንሽ ቁርጥራጮች ይከፋፈላል። ከዚያም ጭቃው በትላልቅ የሸክላ ዕቃዎች ውስጥ ይጣላል። ከውሃ ጋር ይደባለቃል። እና በደንብ ተነክሮ ለብዙ ቀናት እንዲቆይ ይደረጋል።

የቱትሲ የውሃ ማሰሮዎች ፣ ሩዋንዳ / Tutsi Wassertöpfe, Ruanda

ማሰሮዎቹ እንዳይሰበሩ ለመከላከል ጭድ (ሰጋቱራ) ጥቅም ላይ ይውላል፤ ጭዱ የሸክላ ሞለኪውሎች ድስቱን ሳይሰነጠቅ እንዲሰፋ ክፍተት ይፈጥራል። በአፍሪካ ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉት ጭዶች በሰፊው ይለያያሉ ነገር ግን በአጠቃላይ በሁለት ምድቦች ሊከፈሉ ይችላሉ-አርጋኒክ እና አርጋኒክ ያልሆነ። አርጋኒክ ጭዶች በጥሩ የተከተፈ ገለባ፣ የደረቀ የእንስሳት እበት በዱቄት የተፈጨ፣ ወይም ሩዝ ወይም ማሽላ ሲታፈሱ የሚወጣውን ገለባ ያካትታሉ። አርጋኒክ ያልሆነ ጭድ መሬት ላይ የደረቀ ወንዝን ያጠቃልላል። ጭቃ ወይም አብዛኛውን ጊዜ፣ የእንጨት ስሚንቶ ውስጥ በመምታት ወደ ጥሩ ዱቄት የተቀነሰ አሮጌ የሸክላ ስብርባሪዎች፣ ጭዶች (ሰጋቱራ) በከፍተኛ መጠን ወደ ትኩስ ሸክላ ይንከባከባሉ። ይህም ከመጀመሪያው የአትሪያል ጥራት ጋር ይለያያል። በአጠቃላይ ውጤቱ ከሰላሳ እስከ ሃምሳ በመቶ /30-50% የማይነቃነቅ የሸክላ አካል ነው። ጭዱ በሚጨመርበት ጊዜ ሸክላ ሠራው ወይም ረዳቱ ደረቅና የተፈጨ ጭቃ ይጨምራል። ይህም ከመጠን በላይ ውሃን ከቆሸሸው ንጥረ ነገር ውስጥ ይይዛል። ሸክላው ለአጠቃቀም ተስማሚ የሆነ ወጥነት እስኪኖረው ድረስ፣ በመጨረሻም ጭቃው ወፍራም የሆኑ ዶግ ዓይነት/dicke Würstchenart ወይም ኳሶች ቅርጽ ያለው ሲሆን ሸክላ ሠራው ማሰሮውን ለመሥራት ይጠቀማል። ማሰሮዎችን ለመሥራት ብዙ ዓይነት መንገዶች አሉ። ከእነዚህ መንገዶች ሁለቱ ጠመዝማዛ መንገድና የሻጋታ መንገድ ናቸው። ክብ ቅርጽ ባለው መንገድ ድስቱን ለመደገፍ በሻጋታ ላይ ከተቀመጠው መሠረት ላይ የሸክላ ቁርጥራጮች ወይም የሆኑ ዶግ ዓይነቶች በተንጣለለ ፋሽን ይጠቀማሉ። ከጊዜ ወደ ጊዜ ሸክላ ሠራው ሸክላውን ለማጠንከር ወይም ለማድረቅ ጊዜ ለመስጠት ማቆም ያስፈልገዋል። አለበለዚያ ግን ከክብደቱ በታች ይወድቃል። ውሃ የድስት ጎኖቹን ለማለስለስ ጥቅም ላይ ይውላል።

በሻጋታ መንገድ፣ የሻጋታውን ቅርጽ እስከሚወስድ ድረስ በየትኛው ሸክላ ላይ የተቀረጸ ድስት ይጠቀማል። ከዚያም ማሰሮው ትንሽ እንዲደርቅና በቀላሉ ሊታከም የሚችል ደረቅ እንዲሆን ከተደረገ በኋላ ማሰሮው ከሻጋታው ድስት ውስጥ ቀስ ብሎ በማውጣት በእሳት አጠገብ ወይም በደረቅ ቦታ ውስጥ እንዲደርቅና እንዲጠነከር ይደረጋል። በዕሳት ከመለብለቡ በፊት ማሰሮው በአስደናቂ ሁኔታ ያጌጣል፤ አንዳንድ ጊዜ ዲዛይኑ ሃይማኖታዊ ወይም አንዳንድ ጊዜ እንዲሁ ብቻ ያጌጣል ።

ከጌጣጌጥ በኋላ፣ ማሰሮዎቹ እንዲደርቁ በፀሐይ ይሰጣል። ብዙ ጊዜ ዝናብ በሚዘንብበት ቦታ ላይ ከሆነ፣ ማሰሮው በጊዜ ውስጥ ሙሉ በሙሉ እንዲደርቅ በደረቅ ጎጆ ወይም ክፍል ውስጥ ወይም በእሳት አጠገብ ይቀመጣል። አንዳንድ ጊዜ በጣም እርጥብ ከሆነ፣ በዕሳት ከመለብለቡ በፊት ተብሎ የሚጠራ ዘዴ ጥቅም ላይ ይውላል። እያንዳንዱ ማሰሮዎች ከእሳት ውስጥ እርጥበትን ለማውጣት በእሳት ላይ ለጥቂት ጊዜ ይደበቃሉ።

ማሰሮው በእሳት የመለብለቡ ሂደት የሚጀምረው ደረቅ ማሰሮ በተዘረጋበት መሬት ላይ ጥቅጥቅ ያለ የሚቃጠለው ነገር ሲዘረጋ ነው። ከመጀመሪያው ድርብርብ በኋላ ሁለተኛውን የሚቃጠል ቁሳቁስ በላይ ላይ ይተክላል። ብዙ ማሰሮዎች ካሉ፣ ማሰሮዎቹ በድርብርብ ይከመራሉ። በመካከላቸው በሚቃጠሉ ነገሮች ድርብርብ ላይ፣ የሽክላና የሚቃጠሉ ነገሮች በሙሉ ክምር ይቃጠላሉ። ከጥቂት ሰዓታት በኋላ የሚቃጠሉ ነገሮች በሙሉ ተቃጥለዋልና ማሰሮዎቹ እንዲቀዘቅዙ ይደረጋል። የተበላሹና የተበላሹ ማሰሮዎች ከጥሩዎቹ ተለያይተው ከሽክላ ጋር እንደገና እንደ ጭድ ይጠቀማሉ። (የአፍሪካ ሰዎች የሽክላ ማሰሮዎችን እንዴት ሠሩ? ጌትዌይ ኢንሳይክሎፔዲያ)።

እያንዳንዱ ነገር የሽክላ ዕቃውን ለመሥራት የራሱ መንገድ አለው። በአፍሪካ ባህላዊ ማህበረሰብ ውስጥ እያንዳንዱ ቤት የመጠጥ ውሃ ለማቀዝቀዝ ልዩ የሽክላ ድስት ነበረው። ይህ ማሰሮ ውሃውን ያቀዘቀዘዋል። እና ጥሩ መዓዛም ይሰጠዋል። እያንዳንዱ ቤት እንዲኖረው የግድ ነበር፣ በተለይም ለጎብኚዎች የመጠጥ ውሃ ለማቅረብ።

ባማና ሽክላ ሠሪዎች በምዕራብ አፍሪካ በማንዴ ሕዝቦች መካከል ውስብስብ የሆነ ማህበራዊ እና ጥበባዊ ትስስር አካል ናቸው። ንያማካላው፣ አንጥረኞች፣ ሽክላ ሰሪዎች፣ ባርዶች እና ቆዳ ሰራተኞች በጋራ ሆነው ከአብዛኛው ገበሬ የተለየ ማህበራዊ መደብ ይመሰርታሉ።

አንዲት ሴት ሽክላ ሠሪ ለመሆን ብቻ አትመርጥም. እሷ የተወለደችው የንግዳቸውን ሚስጢር በዘለቁታዊ የጋብቻ ልማዶች ከሚጠብቁ አንጥረኞች እና ሽክላ ሰሪዎች ቤተሰብ ውስጥ ነው። የባማና ሽክላ ሠሪ ኑሙሙሶ በአጠቃላይ እንደ "አንጥረኛ ሴት" ተተርጉሟል ነገር ግን ከአንጥረኛ ሚስት ወይም እናት የበለጠ ማለት ነው።

(5)

- የታንዛኒያ እና የዛምቢያ የኒያኪዩሳ ህዝቦች "ጎንደ" ወይም "ኒያኪዩሳ" ተብለው የሚጠሩ ትላልቅ የእህል/የውሃ ማሰሮዎች ነበሯቸው። የኒያኪዩሳ ተወላጆች በደቡብ ታንዛኒያ እና በሰሜን ማላዊ ለም በሆኑ ተራሮች ከማኮንዴ አጠገብ ይኖራሉ።

- የጋና አካኖች የውሃ ማሰሮቸውን “ኩኩአ” ብለው ይጠሩታል። ከዘንባባው እቅፍ ጋር በየጊዜው የሚሞቅ የሽክላ ማሰሮ ሲሆን ይህም ውሃው በውስጡ እንዲቀመጥለት የሚያምር ጠረን እና ጥሩ ጣዕም እንዲኖረው ያደርጋል። ማሰሮው በውስጡ ያለውን ውሃ ማቀዝቀዝ ብቻ ሳይሆን ጤናማ እና አስደሳች እንዲሆን አድርጎታል

መጠጣት

- የሄይቲ ሰዎች "የደሴቱ ዕንቁ" ወይም "ጎቭ" ብለው ይጠሩታል እና በደቡብ ሄይቲ ይባል ነበር "ከሩቼ"

- በምስራቅ አፍሪካውያን ስዋሂሊ ተናጋሪዎች “ምቱንጊ ዋ ማጂ” ብለው ጠርተውታል “ምቱንጊ” በትክክለኛ ኪስዋሂሊ። አንዳንዶች “ቼንጉ ቻ ማጂ” ብለው ሊጠሩት ይችላሉ።

ከደቡብ አፍሪካ በመጡ Tshivenda ሕዝቦች መካከል "mvuvhelo" ተብሎ ይጠራ ነበር።

- ኢምቢዛ/ኢጉላ ሎቡምባ ከዝናብ ወይም ከምንጭ ምንጭ ውሃ ለማጠራቀም ያገለግል ነበር።

- የአዋን ኢዶ ቋንቋ ተናጋሪዎች “ኡሊ” ብለው ይጠሩታል።

- የሴኔጋል ዎሎፍ "ንዳ" ሲል ጠርቶታል።
- የዚምባብዌ የሾና ህዝቦች "ፎሮንጎ" ብለው ይጠሩታል።
- በሱዳን "zeer" እየተባለ ይጠራ የነበረ ሲሆን ዛሬም በብዙ ቤተሰቦች ዘንድ ተወዳጅ ነው።
- በሰሜን ሱዳን ዚየር ወይም "ዶዲ" ተብሎ የሚጠራ ተመሳሳይ የሸክላ ድስት አለ። ለጋራ ጥቅም የሚውል ውሃ ለመያዝ እስከ ዛሬ ጥቅም ላይ ይውላል እና በጎዳናዎች ላይ ሊታይ ይችላል.
- በኡጋንዳ በደቡብ ምዕራብ ኡጋንዳ ሩንያንኮሬ መካከል "ኤንዩንጉ ያማይዚ" ተብሎ ይጠራ ነበር። በሌላ የኡጋንዳ ሉጋንዳ ህዝቦች መካከል "ኢንሱዋ" ተብሎ ተጠርቷል።
- የኡጋንዳ አቶሊ ህዝቦች ከዚህ ማሰር ለመጠጣት የካላባሽ ሳህን (አዋል/አግዋታ ፒዩ) ይጠቀሙ ነበር።
- በናይጄሪያ ኢፒ ህዝቦች መካከል "ኦቤሌ" ተብሎ ይጠራ ነበር።
- በዮሩባ ቋንቋ (ደቡብ ምዕራብ ናይጄሪያ) "አሙ" ተብሎ ይጠራ ነበር።
- በኢቦላንድ፣ ናይጄሪያ፣ "ኢዱ" ተብሎ ይጠራ ነበር።
- ትልቅ ሲሆን "nkgo" ተብሎ ይጠራ ነበር፣ እና ትንሽ ሲሆን ደግሞ "ንጉዋና" በደቡብ አፍሪካ ሴትሰዋና እና ሴሶቶ ፣ በትሰዋና እና ሌሶቶ መካከል።
- የኬንያ ድሆሉኦ ሰዎች "ኦኢሞር ንያር ካቲጋ" ብለው ይጠሩታል። ወይም "አጉሉ" ወይም "ዳክ pii"
- በማሊ ባምባራ ህዝቦች መካከል "ዳጋ" ወይም "ድጂፊያ" ተብሎ ይጠራ ነበር።
- የላይቤሪያ የግሬቦ ህዝቦች "coiu` ብለው ይጠሩታል።
- በአናንግ ቋንቋ "አባንግ ኢንት" ተብሎ ይጠራ ነበር።
- የአባጉሲ ህዝቦች ኬንያ በትልቁ "ኤንዩንጎ ያ አማቼ" ብለው ሲጠሩት በትንንሽ እትም ደግሞ "ጌቶኖ ኪያ አማቼ" ይሏታል።
- ከኬንያ ካላንጂን ሕዝብ መካከል፣ "ቼቡንጉት" ተብሎ ይጠራ ነበር። "ውሃው በጣም ቀዝቃዛ እና ትኩስ ልክ ከምንጭ ነው."
- በማላዊ የያኦ ሕዝብ መካከል፣ "ሉሎ" ተብሎ ይጠራ ነበር።

(በኒያንቻማ አኬምዋ ለመጠቀም ፍቃድ ተሰጥቷል፣ 14.08.2021- የአፍሪካ መንፈሳዊነት)

ክዊሪ የሴራሚክ ድስት, ካሜሩን/ Kwiri-Keramiktopf, Kamerun

ምንም እንኳን ውበት ቢኖረውም፣ የአፍሪካ የሸክላ ስራዎች ሁለት ድክመቶች ነበሩት፣ ሁለቱም ደካማና ከባድ የሚባለው ነው። ስለዚህ፣ አብዛኛዎቹ ቀደምት ቁርጥራጮች ለማግኘት አስቸጋሪ እየሆኑ መጥተዋል፣ ይህም በባለቤትነት በጣም ውድ ያደርጋቸዋል። ይሁን እንጂ ለብዙ ችሎታ ያላቸው የእጅ ባለሙያዎች ምስጋና ይገባውና አሁንም በመላው ዓለም ለሰብሳቢዎች እየተሸጡ ነው።

የእጅ ሥራው ዕድሜው ቢገፋም በብዙ የአህጉሪቱ ክፍሎች አሁንም በሕይወት አለ። የምርቶቹን ቅርፅ፣ ተግባርና ማስቀጠያ በተመለከተ፣ ነገር ግን የማምረቻ ቴክኒኮችን፣ የምርት ልኬትን ወይም የሸክላ ስራዎችን ማህበራዊ ደረጃን በተመለከተ በዘመናት ውስጥ ብዙ ለውጦችን ታይቷል። በተለይም የፕላስቲክ እና የብረታ ብረት ኮንቴይነሮች መስፋፋት ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ውጣ ውረዶች ፣ የቱሪዝም ልማትና የከተማ አኗኗር እና የግለሰቦች ጂኦግራፊያዊ እድገት ምክንያት ያለፉት አስርት ዓመታት ጉልህ እንቅስቃሴዎች ነበሩ ።

ማውጫ/Referenzen und Quellen:

1. የአፍሪካ ሸክላ ሸክላ ጣዕም | አፍሪካ እኔ ብሎግ (wordpress.com)
2. የአፍሪካ ሸክላ (በአሁኑ ጊዜ-african-art.com)
3. ጥንታዊ አፍሪካዊ የሸክላ ስራዎች (ማወቅ ያለብዎት ነገር ሁሉ!) - CoolaBoo - የትምህርት ቦታ
4. የአፍሪካ ሸክላ ታሪክ (theafricangourmet.com)
5. ባማና የሴቶች የሸክላ ዕቃዎች፣ ገጽ 2 - ጥበብ እና ሕይወት በአፍሪካ - የአዮዋ ስታንሊ ዩኒቨርሲቲ የጥበብ ሙዚየም (uiowa.edu)
6. የስዊዘርላንድ አርኪኦሎጂስት የምዕራብ አፍሪካን ያለፈ ታሪክ ቆፍሯል - SWI swissinfo.ch
7. የአፍሪካ ሸክላ አርቲስት (beaumarisartgroup.org.au)
8. የአፍሪካ ሸክላ ድስት መስራት | ቡሽ-አደ-ጥበብ የአፍሪካ (gateway-africa.com)
9. NQ43588.pdf (ስብስቦች canada.gc.ca)